

Dnr: RUN-2015-590

Remissyttrande

Regeringskansliet
Kulturdepartementet

103 33 Stockholm

Ku.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande – Gestaltad Livsmiljö SOU 2015:88

Remiss till betänkandet av Gestaltad livsmiljö- Ny politik för arkitektur, form och design

Sammanfattning

Region Östergötland har av Kulturdepartementet beretts möjlighet att avge yttrande över ovanstående promemoria. Region Östergötland har valt att yttra sig över förslag som berör regionens ansvarsområden och kommunal verksamhet.

Med Region Östergötlands egna traditioner och utvecklingsområden inom Arkitektur, form och design som grund, blir statens initiativ till ökat fokus kring gestaltning en offensiv insats för området. Därför ser regionen positivt på utvecklingen av en ny myndighet som kommer att inverka och medverka i utvecklingen nationellt, regionalt och kommunalt. Det bör innebära en kraftig förnyelse av ambitionerna kring arkitektur, formkonst och design som är konstområden som påverkar vår närmiljö och berör medborgarnas möjligheter till estetik, skönhet och upplevelser.

Förslaget betydelse för nuvarande strukturer inom området och de förändringar och konsekvenser förslaget innebär avseende myndighetens organisering, mötesplatser, samlingar och utställningsverksamheter är svåra att överblicka initialt, men möjligheten att bredda och decentralisera verksamheten, borde ge positiva demokratiska effekter för regioner och kommuner. Möjligheten att koppla området till kulturplanerna i regionerna skulle förstärka den lokala effekten.

Utgångspunkten för remissen är ett inkluderande och demokratiskt samhälle med lika tillgång till goda livsmiljöer. Jämbördig fördelning och tillgänglighet till vård, skola, service, offentliga miljöer och digitala tjänster gäller alla invånare. Region Östergötland anser att förslaget har positiva konsekvenser

---

Postadress	Telefon	Fax	E-post
Region Östergötland	010-103 00 00 (växel)	010-103 71 00	region@regionostergotland.se

581 91 Linköping

Remissyttrande

för möjligheterna att nå de integrationspolitiska målen.

Perspektivet Gestaltad Livsmiljö innebär en helhetssyn på vår miljö och våra behov av individuella och samhälleliga insatser i utvecklingen av samhället. Det blir viktiga aspekter i utvecklingen av region Östergötlands vidare arbete kring Arkitektur, formkonst och design, och nya vidgade perspektiv kring vår gestaltande livsmiljö.

Region Östergötland ställer sig positiv till ambitionerna i utredningen och dess regionala möjligheter och konsekvenser.

Region Östergötland kommenterar i det följande de förslag som har högst relevans ur ett regional och lokalt perspektiv

Förslag till nya nationella mål – kapitel 6

Region Östergötland ställer sig positiv till att nuvarande nationella mål upphör och ersätts av perspektivet "gestaltad livsmiljö".

I den nya målsättningen mellan de kulturpolitiska målen (tid för kultur 2009) och insatserna för arkitektur, form och design att samspeka, stärkas och vägleda kommuner och regioner det vidare arbetet med hållbart byggande och samhällsplanering, infrastruktur och andra preciseringar spelar miljömålen en viktig roll för en ny politik, och folkhälsans betydelse som en samhällsfråga om lika villkor och delaktighet.

Flera viktiga målperspektiv såsom jämställdhet, integration, kulturmiljöarbete, samhällsplanering och regional tillväxt kommer att få betydelse genom regeringens möjligheter att förelägga kommunerna att ta fram nya riktlinjer.

De nya målen för arkitektur, form och design ska i fortsättningen prägla det offentliga arbetet och ges en aktiv roll i att lösa samhällsutmaningarna inom kulturpolitik, miljöpolitik, socialpolitik, samhällsbyggande och näringspolitik.

Postadress	Telefon	Fax	E-post
Region Östergötland	010-103 00 00 (växel)	010-103 71 00	region@regionostergotland.se

Processer kring hållbar stadsutveckling får allt större betydelse när staten, regionerna och kommunerna planerar olika insatser och anpassningar till olika platsers skilda förutsättningar avseende gröna innovationer och miljöteknik. Detta är positiva signaler till vår regions ambitioner kring regional platsutveckling

Förslag till en ny myndighet – kapitel 7

Den nya myndigheten för Gestaltad livsmiljö ges uppdrag och regleringsbrev och blir en egen myndighet. Den nya myndigheten för Gestaltad livsmiljö ska succesivt följa upp områdets resultat och mål, vara normgivare och agera förebild för en stärkt kvalitet i den gestaltade livsmiljön och vara en tankesmedja som gör inspel i det fortsatta samhällsbygget i regioner, kommuner, myndigheter och branscher.

Det offentliga och insatser inom Arkitektur, form, design – kapitel 8

Utredningen föreslår olika insatser avseende statens, regionernas och kommunernas arbete med att implementera processer för att öka möjligheten till dialog och delaktighet. Det inkluderar många statliga myndigheter, kulturinstitutioner och aktörer kring samhälls- och miljöfrågor samt annan statlig förvaltning som på olika sätt kopplar till samhällsplanering.

I det nationella och regionala infrastrukturarbetet bör stor hänsyn tas till stads och landskapsbildens relationer till natur och kulturvärden och verka för estetiskt tilltalande miljöer. Viktiga aktörer i den statliga politiken är också Trafikverket, Vägverket och Banverket.

Förslaget innebär också att myndigheter för gestaltad Livsmiljö/Staten bör utreda och förvalta en fond för att långsiktigt främja utvecklingen av området. Det skulle stimuleraverksamheten i hela landet och stärka utvecklingen av sektorn.

För att ge ökade möjligheter till nya gestaltare inom arkitektur och design föreslår utredningen ett Wild card-system som skulle öppna fler förutsättningar för mindre företag att delta och etablera sig i det fortsatta samhällsbyggandet. Det skulle innebära att dagens höga trösklar avseende upphandling m.m. reduceras och att nya möjligheter för arkitekter och designers skapas.

Remissyttrande

Utredningen har konstaterat att det finns behov av att särskilt uppmärksamma barn och unga, inte minst barns och ungas behov av plats i en ökad förtätning av den byggda miljön. Det är viktigt att miljöer möter barnen i deras behov och här kan utredningens perspektiv bidra till den lokala och den nationella diskussionen.

Kulturens roll /samverkansmodellen i regionen

Kulturen är en viktig verksamhet i regioner och landsting som berör medborgare och civilsamhälle. Avsikten är att skapa och främja god tillgång till professionell kultur för länets innevånare. Statens övergripande roll som inspiratör och medfinansiering av kultursamverkansmodellen skapar ett ökat utrymme för regionernas insatser och prioriteringar. Den kulturella mångfalden och det regionala ansvaret främjar också samverkan mellan myndigheter och organisationer samt ger kulturskapare i hela landet bättre möjligheter att utveckla sina konstnärskap. Ett viktigt led i förändringsarbetet blir att stärka kulturskaparnas/konstnärernas roll. Många regioner och kommuner utarbetar egna verktyg, (kulturplaner eller handlingsprogram) för att åstadkomma ökad estetisk kvalitet i bygg och stadsplaner såsom enprocentregeln/rekommendationen kring offentlig gestaltning.

I fördelningen av stadsbidrag till regional kulturverksamhet föreslås förändringar i bidragsgivningen för att främja Arkitektur, form, design. Om de regionala kulturplanerna ska omfatta dessa områden bör de föras in i kultursamverkansmodellen/statliga bidrag

En positiv ny möjlighet att fokusera på medborgarnas möjligheter till upplevelser i de offentliga rummen i regionen.

Ansvaret att leda det regionala utvecklingsarbetet regleras i lag och där ingår att utarbeta och genomföra strategier för tillväxtinsatser. Regioner och landsting är på samma sätt som kommunerna aktörer kring utvecklingen av samhällets välfärdsfrågor och man gör stora investeringar inom vården, infrastrukturen, skolan och kollektivtrafiken. Rollen som byggherre, förvaltare och beställare av samhällsnytta är viktiga områden i att agera som förebild kring gestaltad livsmiljö. Regionen ser positivt på sin roll som viktig förebild.

Anita Jernberger
Ordförande Regionutvecklingsnämnden

Andreas Capilla
Regionutvecklingsdirektör